

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-1-70 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-52/1312-463
Karar Tarihi : 13.10.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Reşit GÜRPINAR,
Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Mehmet Akif KAYAR, Burak SAĞLAM

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Dokuzağaç Yapı Malz. İnş. Madencilik Teks. Turz. Eml. Bilg. İlet. Elekt. Tic. ve San. Ltd. Şti.
Samsun Yolu Demirciler Sitesi 2. Cad. No: 44/B
Siteler-Altındağ/Ankara

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN : Endüstri Teknik İth. İhr. Müm. Dah. Tic. Ltd. Şti.
Arjantin Cad. No:8/2 06680 G.O.P./Ankara

E. DOSYA KONUSU: Endüstri Teknik İth. İhr. Müm. Dah. Tic. Ltd. Şti.'nin, MKEK Barutsan Roket ve Patlayıcı Fabrikasının açtığı gres yağı ihalelerinde tekel oluşturduğu iddiası.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 25.04.2011 tarih ve 3101 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 18.08.2011 tarih ve 2011-1-70/İİ-11-356.MSÜ sayılı İlk İnceleme Raporu, 25.08.2011 tarih ve 11-46/1134-M Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine düzenlenen 03.10.2011 tarih ve 2011-1-70/ÖA-11-170.MAK sayılı Önaraştırma Raporu 06.10.2011 tarih ve REK.0.15.00.00-110/279 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Dokuzağaç Yapı Malz. İnş. Madencilik Teks. Turz. Eml. Bilg. İlet. Elekt. Tic. ve San. Ltd. Şti. (Dokuzağaç) tarafından yapılan şikâyet başvurusunda özetle;

- Dokuzağaç'ın MKEK Barutsan Roket ve Patlayıcı Fabrikası Fabrikası'nın (MKEK Fabrikası) açtığı gres yağı alım ihalesine Molykote markalı ürün ile teklif vererek ihaleyi kazandığı
- İhale sonrasında, söz konusu ürünün Türkiye distribütörü olan Endüstri Teknik İth. İhr. Müm. Dah. Tic. Ltd. Şti. (Endüstri Teknik)'nin, anılan malzemeyi Dokuzağaç'a tedarik etmediği ve diğer dağıtıcı firmalara da bu yönde uyarıda bulunduğu,
- Endüstri Teknik'in bahsi geçen ihalelerde tekel oluşturduğu

iddia olunmakta ve konunun araştırılması talep edilmektedir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, şikâyet konusuna ilişkin 4054 sayılı Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddedilmesi gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

50 Dosyadaki bilgilere göre; önaraştırma kapsamında raportörlerce, başvuru konusu iddiaların değerlendirilmesine ilişkin olarak, MKEK Fabrikası yetkilileri ve başvuru sahibi ile görüşmeler ve ayrıca 19.09.2011 tarihinde Endüstri Teknik'te yerinde inceleme ve görüşme gerçekleştirilmiştir. Yerinde inceleme sonucunda, Endüstri Teknik tarafından diğer dağıtıcı firmalara Dokuzağaç'a mal verilmemesi konusunda uyarıda bulunularak, Endüstri Teknik ve diğer dağıtıcı firmaların rekabetçi davranışların koordinasyonu içerisinde olduklarına, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılamamıştır. Bu bağlamda, başvuru konusu iddialara ilişkin değerlendirme Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde yapılmıştır.

60 Başvuru konusu husus, rekabet hukukunda hâkim durumun kötüye kullanılması ve mal vermeyi ya da sözleşme yapmayı reddetme kapsamında değerlendirilmektedir. Her ne kadar hukukta genel olarak teşebbüsler arası anlaşma yapma serbestisi esas olsa da, zorunlu unsur olarak belirlenmiş bir mal veya hizmetin üretimini veya sunumunu kontrolünde bulunduran bir teşebbüsün, bu mal veya hizmetin rakip teşebbüslerce kullanımına ilişkin anlaşma yapma konusunda özel sorumluluğu bulunmaktadır. Bununla beraber bir pazarda hâkim durumda bulunan bir teşebbüsün başka bir teşebbüs ile anlaşma yapmayı reddetmesi veya ona mal ya da hizmet sunmaktan kaçınması, ancak istisnai hallerde ihlal olarak nitelendirilmektedir. Böylesi bir eylemin kötüye kullanma olarak değerlendirilebilmesi için, ürün veya hizmetin reddedilmesi eylemi ile karşılaşan teşebbüs açısından, söz konusu ürün ya da hizmetin kaçınılmaz olması, taraflar arasında süregelen uzun süreli bir ilişki bulunması, mal vermeyi reddetmenin objektif olarak haklı gerekçelere dayanmaması ve bu eylemin rekabeti sınırlayıcı etkisinin olması gibi unsurların varlığı aranmaktadır.

70 Hâkim durumdaki bir firmanın mal vermeyi reddetmesi eyleminin 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil edip etmediği değerlendirmesi, sağlayıcı teşebbüsün hâkim durumda olup olmadığının tespitinin ardından dosya konusu iddianın kötüye kullanma sayılıp sayılmadığının ele alınması yoluyla yapılabileceği gibi; bir teşebbüsün herhangi bir mal veya hizmet piyasasında hâkim durumda olup olmadığının tespitinin ayrıntılı bir analize dayanması gerektiği dikkate alınarak önce iddia konusu fiilin kötüye kullanma niteliği taşıyıp taşımadığının tespit edilmesi yoluyla da yapılabilir. Nitekim iddia konusu fiillerin kötüye kullanma olarak kabul edilmesi halinde teşebbüsün hâkim durumda olup olmadığı incelenerek de sonuca ulaşılabilecektir. Dosyadaki bilgiler doğrultusunda mevcut dosya bakımından, hâkim durum tespiti yapmaya gerek kalmayacağı anlaşıldığından, ikinci yöntem benimsenmiş ve bu bağlamda ayrıntılı bir ilgili ürün pazarı tanımlanmasına da gerek duyulmamıştır.

Bu doğrultuda, önaraştırma kapsamında raportörlerce yapılan görüşme ve yerinde incelemeler ile dosyada yer alan bilgi ve belgeler doğrultusunda özetle;

- Anılan ürünün ihale kapsamında temininin başvuru sahibinin faaliyetleri içerisinde istisnai bir faaliyet olması ve cirosunun ihmal edilebilecek bir oranını oluşturması, dolayısıyla başvuru sahibinin faaliyetlerini sürdürmesi için vazgeçilmez bir nitelikte olmaması,
- Ürünün temini için alternatif kanalların bulunması,
- 90 - Taraflar arasında önceden süregelen uzun süreli bir ilişki olmaması,
- Başvuru sahibinin elinde taraflar arasındaki ihale öncesinde veya sonrasında kurulmuş bulunan ticari ilişkiyi kanıtlayacak nitelikte somut belgelerin bulunmaması,

11-52/1312-463

- İddia konusu hususun gerek ihalede gerekse ilgili genel ve özel pazarlarda rekabeti tamamen ortadan kaldırmaması

nedenlerinden hareketle, incelenen şikayet konusu ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

100